

Sundhedsstyrelsens cirkulære nr. 108 og vejledning nr. 109 indeholder endvidere en tilkendegivelse om, at § 15 i lov om et videnskabetisk komitèsystem om forbud mod visse forsøg på kønsceller og befrugtede menneskelige æg skal fortolkes således, at der heller ikke må foretages behandling med det formål, som komitèlovens § 15 forbyder i forbindelse med forskning og forsøg.

Som eksempler på den hidtidige retlige regulering, der er sket i administrative retningslinier, i cirkulærer og vejledninger, kan bl.a. nævnes beslutningen om, at kunstige befrugtningsteknikker af hensyn til barnets forsørgelse og opvækst ikke bør tilbydes kvinder, der er over 45 år, og at donorinsemination kun må ske ved frosset sæd.

Der bør nu gennemføres en samlet og selvstændig lovregulering af området, således at der blandt andet kan skaffes lovhjælp for de administrativt fastsatte forbud i forbindelse med behandlingen og straffebestemmelser for overtrædelse af reglerne.

Baggrundsmateriale kan findes i de følgende rapporter:

»Behandling af ufrivillig barnløshed«, Sundhedsministeriet, december 1992.

»Redegørelse om kunstig befrugtning«, Det Etske Råd, august 1995.

3. Nærmere om den nuværende regulering af området

3.1. Lovgivningsmæssig regulering

3.1.1. Lov nr. 503 af 24. juni 1992 om et videnskabetisk komitèsystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter

Reglerne i kapitel 4 i loven om det videnskabetiske komitèsystem og i bekendtgørelse nr. 392 af 17. maj 1994 om nedfrysning og donation af menneskelige æg regulerer hovedsagelig forskning og forsøg på kønsceller og befrugtede menneskelige æg, men omfatter også en regulering af donation og nedfrysning af menneskelige æg. Det betyder, at der på disse punkter også er en lovmæssig regulering af den lægelige *behandling* på disse områder.

A. Regler om forsøg (forskning) på menneskelige kønsceller og befrugtede menneskelige æg (§ 14)

- Forsøg på menneskelige kønsceller og befrugtede menneskelige æg, der agtes anvendt til befrugtning, skal godkendes i både den lokale og den Centrale Videnskabetiske Komité.
- Der må kun udføres forsøg på kønsceller og befrugtede menneskelige æg, når formålet er at forbedre reagensglasmetoden eller lignende metoder til kunstig befrugtning.

- De befrugtede menneskelige æg må kun holdes i live uden for en kvindes livmoder i 14 dage fra befrugtningen er sket (excl. den tid, hvor ægget er nedfrosset).

B. Behandling af ufrivillig barnløshed, der indebærer brug af menneskelige æg

- Donation af befrugtede menneskelige æg er ikke tilladt (§ 14).
- Sundhedsministeren fastsætter regler om nedfrysning og donation af menneskelige æg.

C. Det er forbudt at foretage følgende forsøg (§ 15)

- Forsøg, der har til formål at muliggøre fremstilling af arvemæssigt identiske individer (kloning).
- Forsøg, der har til formål at muliggøre fremstilling af menneskelige individer ved sammensmeltning af genetisk forskellige fosteranlæg (»blanding« af flere fostres arveanlæg).
- Forsøg, der har til formål af fremstille levende menneskelige individer, der er hybrider, med en arvmasse, hvori indgår bestanddele fra andre arter (forsøg på at blande menneskers arvmasse med dyrs arvmasse).
- Forsøg, der har til formål at muliggøre udvikling af et menneskeligt individ i artsfremmed livmoder (f.eks. udvikling af et menneskefoster i en gorilla).

3.1.2. Bekendtgørelse nr. 392 af 17. maj 1994 om nedfrysning og donation af menneskelige æg

A. Regler om donation af ubefrugtede og befrugtede æg (§ 5, 6, 7 og 8)

- Donation af befrugtede menneskelige æg er ikke tilladt, jf. § 14, stk. 5, i lov om et videnskabetisk komitèsystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter.
- Donation af ubefrugtede æg er tilladt.
- Donation af ubefrugtede menneskelige æg kan ske med henblik på
 - 1) at fremkalde en graviditet hos en anden kvinde, og
 - 2) forskning.
- Donation af ubefrugtede menneskelige æg med det formål at opnå graviditet hos en anden kvinde må kun finde sted, hvor de ubefrugtede æg er udtaget fra den donerende kvindes ovarier, og hvor æggene udtages som led i IVF-behandling eller lignende behandling af den donerende kvinde.
- Kvinden/parret skal altid give samtykke til donation.